

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 10 юни 2026 г.

С определение № 624 от 11.02.2026 г. по гр. дело № 721/2025 г. по описа на I-во гражданско отделение на ВКС е отправено предложение до Общото събрание на Гражданска и Търговска колегия на Върховния касационен съд за постановяване на тълкувателно решение, на основание чл. 292 ГПК, по въпроса: *„Прекъсва ли се на основание чл. 116, б. „б“ ЗЗД погасителната давност за вземане за обезщетение за вреди от извършено престъпление с предявяването на иск за тези вреди по наказателно дело, ако наказателният съд е отказал да приеме този иск за съвместно разглеждане в наказателното производство, респективно ако е отменил определението, с което е приел гражданския иск за съвместно разглеждане в наказателното производство?“*.

Предложението е обосновано с констатацията за противоречиво произнасяне по реда на чл. 290 ГПК от страна на различните състави на Върховния касационен съд, като конкретно са посочени съответните съдебни актове.

Положителен отговор на повдигнатия въпрос е даден в решение № 50 от 19.03.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3438/2018 г., IV г. о. и решение № 122 от 30.08.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1817/2020 г., IV г. о. Съгласно приетото в тях, когато в наказателния процес е позволено предявяването на граждански иск, давността прекъсва и спира да тече с предявяването му независимо от това в коя фаза се намира наказателното производство - досъдебна или съдебна. Приемането на иска за съвместно разглеждане в наказателното производство, като акт на наказателния съд по движението на делото и последващо отменяване на този акт или постановяването на акт за прекратяване на производството по приетия граждански иск нямат значение за прекъсването и спирането на давността, тъй като тези правни последици вече са настъпили с неговото предявяване. Правната последица от тези „прекратителни“ актове на наказателния съд е отделянето на гражданския иск за разглеждане по реда на ГПК. Ако това не е постановено изрично от наказателния съд, подаването на нова искова молба пред гражданския съд съставлява молба за отделно разглеждане на вече предявения иск по реда на ГПК. В този случай настъпилите с предявяването на гражданския иск в наказателното производство прекъсване и спиране на давността могат да отпаднат с обратна сила съгласно чл. 116, б. „б“ ЗЗД само ако гражданският съд прекрати производството по иска като нередовно предявен или недопустим.

Обратното становище е застъпено в решение № 143 от 11.05.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1424/2011 г., III г. о. Прието е, че при отказ на съда да приеме за съвместно разглеждане в наказателния процес граждански иск на пострадалия, както и да го конституира в качеството на граждански ищец в наказателния процес, следва да се счете,

че иск изобщо не е бил предявяван, а оттам и че не е могло да настъпи прекъсване на погасителния давностен срок по силата на чл. 116, б. „б“ ЗЗД. Съгласно императива на закона давността не се счита за прекъсната, ако искът не бъде уважен. Същото разрешение следва да се възприеме на още по-голямо основание в случаите, при които предявеният в наказателния процес граждански иск въобще не е бил приет за разглеждане.

Констатираната нееднозначна практика на съставите на Гражданска колегия на Върховния касационен съд по повдигнатия в определението от 11.02.2026 г. по гр. дело № 721/2025 г. по описа на I-во гражданско отделение на ВКС въпрос относно приложението на чл. 116, б. „б“ ЗЗД в хипотезата на предявен иск за обезщетяване на вредите от престъпление, чието съвместно разглеждане е отказано в наказателното производство, обуславя необходимост от упражняване на съвместните тълкувателни правомощия на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на ВКС.

Предвид изложеното и на основание чл. 128, ал. 1 ЗСВ вр. чл. 4.1 и чл. 6 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на Върховния касационен съд (приети с решение на Пленум на ВКС от 15.11.2016 г.)

РАЗПОРЕЖДАНЕ:

I. Да се образува **тълкувателно дело № 2/2026 г.** по описа на ВКС - Гражданска и Търговска колегии, за приемане на тълкувателно решение по въпроса:

„Прекъсва ли се на основание чл. 116, б. „б“ ЗЗД погасителната давност за вземане за обезщетение за вреди от извършено престъпление с предявяването на иск за тези вреди по наказателно дело, ако наказателният съд е отказал да приеме този иск за съвместно разглеждане в наказателното производство, респективно ако е отменил определението, с което е приел гражданския иск за съвместно разглеждане в наказателното производство?“.

II. Определям комисия от състава на съдиите в Гражданска и Търговска колегии за изготвяне на проект за тълкувателно решение в състав: съдия **Геника Михайлова** (ГК) - член; **Анна Баева** (ТК) - член; съдия **Златина Рубиева** (ГК) - докладчик.

III. Делото да се докладва на посочената комисия за произнасяне по чл. 7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на Върховния касационен съд (приети с решение на Пленум на ВКС от 15.11.2016 г.).

IV. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС - секция „Тълкувателни дела“, заедно с определение № 624 от 11.02.2026 г. по гр. дело № 721/2025 г. по описа на I-во гражданско отделение на ВКС.

**ГАЛИНА ЗАХАРОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**